

Гнатенко М. М. ст. зр. ФК-10-2
Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент Дедіков О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет» м. Дніпропетровськ. Україна

ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Місцеві бюджети концентрують потоки бюджетних коштів певного населеного пункту, району чи області. Через них здійснюється перерозподіл бюджетних коштів з метою виконання бюджетних зобов'язань, визначених законодавством, зокрема надання соціальних благ та послуг населенню. Через видаткову частину місцевих бюджетів перерозподіляється близько 12% ВВП, заданими 2012 року [1]. Розвиток соціальної сфери і місцевого господарства залежить від того, наскільки стабільним і ефективним є процес формування і виконання бюджету та від наповненості доходної частини місцевих бюджетів.

В останні роки з'явилась тенденція до збільшення доходної бази місцевих бюджетів, що наповнюються за рахунок податку з доходів фізичних осіб, плати за землю та податку на прибуток підприємств комунальної форми власності.

Нині для України є актуальними проблеми формування міжбюджетних трансфертів та розширення доходної бази місцевих бюджетів.

Сучасний стан місцевих бюджетів України характеризується низькою часткою доходних джерел, які не враховуються при розрахунку обсягів міжбюджетних трансфертів і якими місцеві органи влади можуть розпоряджатися самостійно, виходячи з пріоритетів розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Зусилля місцевих органів влади з поліпшення економічної ситуації в адміністративно-територіальних одиницях, яке призводить до підвищення зайнятості та відповідно збільшення надходження даного виду податку до місцевого бюджету, призводить до зниження дотації, вирівнювання або збільшення суми коштів, що мають бути перераховані з місцевого бюджету до державного.

Це відбувається внаслідок того, що трансферти розраховуються як різниця між прогнозною сумою доходів та витрат місцевого бюджету, скоригованою на коефіцієнт вирівнювання. Згідно з чинною формулою міжбюджетних трансфертів, перевищення доходів місцевих бюджетів над витратами призводить до збільшення вилучень до державного бюджету, а це знижує зацікавленість місцевих органів влади у формуванні жорстких бюджетних обмежень, нарощуванні податкового потенціалу територіальної одиниці. Часткова компенсація таких вилучень здійснюється за рахунок надання субвенцій і дотацій вирівнювання. Незважаючи на те, що вибір напрямів використання дотацій вирівнювання може визначатися місцевими органами влади самостійно, на їхнє рішення істотно впливає необхідність забезпечення бюджетних програм по фінансуванню благ і послуг, що надаються за рішенням центральних органів влади. Також треба зазначити, що у місцевих бюджетах, в яких відбувається щорічне збільшення доходів, залишається, згідно з Бюджетним кодексом України, лише 10% від суми приросту доходів. Таким чином, методологія формування міжбюджетних трансфертів призводить до того, що зусилля органів місцевого самоврядування з поліпшення економічної ситуації не можуть вирішити проблеми місцевого бюджету, а тільки змінюють структуру доходів відповідного бюджету.

Список літератури:

1. Статистичний щорічник України за 2011 рік, Київ: ТОВ «Август Трейд», 2012,с.29,52.